

Befolkningen paa at tage imod det kirkelige Udvalg —, tillægger man det fra den anden Side saa stor Værdi, at man kan gøre Indrømmelser paa andre Punkter for at opnaa dette. Men det viser, at der netop paa de Punkter, hvor der skulde opnaas Forlig, er saa stor Uoverensstemmelse mellem Opfattelserne, at Forliget bliver af en saadan Art, at det for mig er meget utiltalende.

Gaar det nu saadan, at vi den 1ste Januar staa uden Menighedsraad og uden kirkeligt Udvalg, vil jeg forsvare min Stilling saaledes: Jeg har her i Folketinget den 10. December været med til at vedtage et Forslag om Opretholdelse af Menighedsraadene, fordi jeg ønskede, at de foreløbig skulde vedblive at eksistere, men jeg har ikke kunnet gaa ind paa de meget væsentlige Indrømmelser, der ere gjorte overfor Landstinget for at bevare Menighedsraadene. Naar vi her i Folketinget have vedtaget en Lov om Menighedsraad, og Landstinget forkaster den, er det i Virkeligheden Landstinget, der slaar den ihjel, og ikke Folketinget, og jeg behøver ikke at tage Ansvaret for, hvad Landstinget i saa Henseende gør. Jeg mener ogsaa, jeg overfor Menighedsraadene kan forsvare min Mening i denne Sag. Og jeg er absolut imod en saadan Forligspolitik som den, der er sat i Gang nu igen, at man skal danne Forlig paa Paragraffer, der opfattes fuldstændig forskelligt fra de forskellige Sider, hvor man fra den ene Side siger: De betyde ingenting, de ere kun en Formalitet, og hvor man fra den anden Side tillægger dem dog nogen Betydning. Det er i al Almindelighed til Skade for Lovgivningsarbejdet, for den politiske Udvikling at drive Arbejdet paa denne Maade. Jeg vil derfor meget indtrængende anbefale det høje Ting, at det holder fast ved det, vi vedtog her den 10. December, og altsaa slutte sig til vor Indstilling om at vedtage Forslaget i den Skikkelse, det da havde.

Borgbjerg: Det Forslag, der foreligger — ikke fra Flertallet af Fællesudvalget, men fra Halvdelen af Fællesudvalget og for øvrigt fra et Mindretal af Folketingets Repræsentanter i Fællesudvalget —, gaar atter ligesom de i 1903 vedtagne Forslag ud paa en Sammenkædning af Menighedsraadene og det kirkelige Udvalg. Ærede Medlemmer ville ikke undre sig over, at vi fra vor Side maa være derimod, og skulde Forkastelsen af denne Sammenkædning — hvad den jo vil —

føre til, at ogsaa Menighedsraadene bortfalde, se vi fra vor Side ingen Ulykke heri. Rent praktisk vil Kultusministeren sikkert kunne faa lige saa god Besked om Stemningen i Sognemenigheden, i Sognet, ved Præsteansættelse, som han kan faa det ved en Indstilling fra et Menighedsraad, valgt ved Forholdstalsvalg, men med et selvskrevet Medlem, hvorved Forholdstalsvalget delvis forfalskes, og valgt under en Situation, der er maaske en helt anden end den, der foreligger, naar Præstebedet er ledigt og skal besættes. Menighedsraadene have nogle andre Opgaver, de ere ikke mange og ikke store. Jeg ved, man lægger nogen Vægt paa den nye Opgave, de have faaet ved Tiendeafløsningen. Men det staar for mig som utvivlsomt, at Ministeriet kunde give Sogneraadene den samme Opgave, og at disse vilde varetage Kirkernes og Sognemenighedernes Interesse gennemgaaende i lige saa høj Grad som disse Sognemenighedsraad, og en saadan Opgave som Medvirkning ved Offerafløsning er sikkert Sogneraadene mere skikkede til end Menighedsraadene. Jeg ved, at denne Opfattelse deles af mange her i Salen. Altsaa, jeg ser heller ikke en Ulykke i, at Menighedsraadene bortfalde i Forhold til de praktiske Opgaver, de have faaet. Jeg tror, disse kunne løses lige saa godt eller bedre paa anden Maade.

Men dernæst er det ikke ærede Medlemmer ubekendt, at vi fra vor Side overhovedet ikke nære stor Begejstring for tvungne eller — om man vil bruge et andet Ord — lovordnede Menighedsraad. Vi se i Menighedsraadene, som de bleve vedtagne i 1903, og som de nu med nogle ikke principielle Ændringer skulle fornys, en Sammenblanding af borgerligt og religiøst, uden at nogen af Siderne tilfredsstilles. Det er ikke Menighedsraad i kristelig Forstand. Disse Menighedsraad ere ikke en Repræsentation for det, man i kirkelige Kredse kalder de bevidste Kredse, men de ere heller ikke rene Sogne- menighedsraad — Sognekirkeraad vilde være et langt korrektere Udtryk. Man har opstillet forskellige Bestemmelser, som til en vis Grad skulle udrense Valglisterne, indskrænke Valgberettigelsen og Valgbareheden, om Løfter o. s. v. i Stedet for — naar man endelig vil gaa den Vej — at oprette Sognekirkeraad, der simpelthen stille sig paa Folkekirkens Grund, altsaa tage alle med som valgberettigede og valgbare, der ere Medlemmer af Folkekirken, uden at ville prøve paa at skille ud af religiøse